

Literatura (izbor)

SRBIJA

1. *100 reči o ravnopravnosti: Rečnik termina i ravnopravnosti žena i muškaraca* (2004). Novi Sad: Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova.
2. Aksić, Katarina, (2013) „Upotreba rodno markiranih imenica za nazine zanimanja“, *Reči: Časopis za lingvistiku, literaturologiju i kulturologiju* V/6, 2013, 137–144.
3. Bašaragin Margareta (2016). „Interakcija roda i jezika u razgovoru nastavnik-učenik u razredu: prekidanja i preklapanja“, *Prilozi proučavanju jezika*, 47. Novi Sad: Filozofski fakultet, 123-133
4. Bašaragin, Margareta (2017). *Interakcija roda, jezika i kulture u formiranju identiteta učenica osmog razreda osnovne škole u procesu dvojezične nastave u Vojvodini*, doktorska disertacija, Centar za rodne Studije, ACIMSI, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad.
5. Bašaragin, Margareta (2018). „Jezik kao političko sredstvo ne_diskriminatorne prakse: jedno shvatanje roda u nemačkom jeziku profesor Lan Hornsajt (lann hornscheidt)“, u: Zaharijević, Adrijana i Katarina Lončarević (ur.) (2018). *Feministička teorija za sve. Zbornik radova sa konferencije „Neko je rekao feminizam? Feministička teorija u Srbiji danas“*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Fakultet političkih nauka, 397-416.
6. Bašaragin, Margareta (2019). *Rod, kultura i diskurs razgovora u razredu*. Novi Sad. Fondacija akademika Bogumila Hrabaka za publikovanje doktorskih disertacija, VANU.
7. Bašaragin, Margareta et. al. (2016). „Upotreba rodno osetljivog jezika na sajtovima fakulteta Univerziteta u Novom Sadu“, Zbornik radova s Međunarodne studentske konferencije „Jezik: uputstva za upotrebu“. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 20-34.
8. Bašaragin, Margareta; Savić, Svenka (2019). „Funkcije diskursne strategije 'govorenje uglas' u TV duelu političara u Srbiji“, u: Gruhonjić, Dinko (ur.); Drašković, Brankica (ur.) Zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije *Mediji i javne politike – uzmeđu proklamovanog i prakse*, Odsek za medijske studije, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, 91-107.
9. Bašaragin, Margareta; Svenka Savić (2016). „Rodno osetljiva analiza čitanki za osmi razred OŠ za srpski jezik, srpski kao nematernji i mađarski jezik“, *Zbornik Odseka za pedagogiju*, Sveska 25 (2016), Filozofski fakultet, Novi Sad, 75-97.
10. Bašaragin, Margareta; Savić, Svenka (2019). “Gender perspective on teacher-pupil classroom interaction: Feedback and evaluation”, *Slovenčina*, 2.0, 172-196.
11. Bošković, Valentinea (2015). *Diskurzivna sredstva za izražavanje rodnih ideologija na primeru studentske populacije u Srbiji*, doktorska disertacija, Filološki Fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd.
12. Božović, Đorđe (2013). „Moderna nauka o jeziku“, *Genero*, 17, 209–225.
13. Cvetinčanin Knežević, Hristina; Lalatović, Jelena (2019). *Priručnik za upotrebu rodno osetljivog jezika*. Beograd: UN Women.

14. Ćopić, Hana (2007). „Žene i jezik“, u: *Neko je rekao feminizam?*, Zaharijević Adrijana (prir.), Beograd: Heinrich Böll Stiftung, 236-247.
15. Филиповић, Јелена и др. (2010). *Округли сто на тему родно осетљивих језичких политика*. Београд: Програм Уједињених нација за развој (UNDP), Сектор за инклузивни развој.
16. Filipović, Jelena (2011). „Rod i jezik“. U: Milojević, Ivana; Slobodanka, Markov (ur.) (2011). *Uvod u rodne teorije*. Novi Sad: UNS ACIMSI Centar za rodne studije, MediterraenPublishing, 409-424.
17. Filipović, Jelena; Kuzmanović Jovanović, Ana (2012). *Vodič za rodno osetljiv pristup medijima. Preporuke i dosadašnja praksa*. Beograd: Uprava za rodnu ravnopravnost Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike Republike Srbije.
18. Georgijev, Ivana (2014). „Delatne zajednice i jezička promena: percepcija rodno osetljivog srpskog jezika u književnom prevođenju“, *Knjiženstvo: časopis za studije književnosti, roda i kulture*, <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=136>.
19. Grba, Jelena (2016). *Rod, jezik i kultura*, odbranjen master rad, Centar za rodne studije, ACIMSI, Univerzitet u novom Sadu.
20. Ignjatović, Tanja (ur.) (2018). *Zašto i kako o temi rodno zasnovanog nasilja u školskom programu u srednjim školama*. Beograd: Autonomni ženski centar.
21. Ignjatović, Tanja (ur.); Ileš Marina (ur.) (2018). *Odgovor obrazovno-vaspitnih institucija na rodno zasnovano nasilje i nasilje u porodici – Zbirka stručnih tekstova*. Beograd: Autonomni ženski centar.
22. Ignjatović, Tanja (ur.); Ileš Marina (ur.); Delibašić, Ansrea (ur.) (2018). *Nulta tolerancija na rodno zasnovano nasilje - Priručnik za uključivanje tema rodne ravnopravnosti i rodno zasnovanog nasilja u nastavu i vannastavne aktivnosti srednjih škola*. Beograd: Autonomni ženski centar.
23. Ileš, Marina (2015). *Terminologija rodne ravnopravnosti u engleskom, srpskom i mađarskom jeziku: uporedna kritička analiza*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova, ACIMSI, Centar za rodne studije.
24. Jarić, Vesna; Radović, Radović (2010). *Rečnik rodne ravnopravnosti: 102 pojma rodne ravnopravnosti za 102 godine osvajanja ženskih ljudskih prava*. Beograd: Heinrich Böll Stiftung.
25. Jovanović, Dejana; Đorđe Otašević (2015). *Mali rečnik feminističkih termina*. Beograd: Alma, Skripta internacional.
26. Kuzmanović Jovanović, Ana (2013). „Rodno osetljiv jezik u sektoru bezbednosti [Elektronski izvor (URL): http://bezbednost.org./Bezbednost/373/Sve-publikacije.shtml/nav_start]. Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku.
27. Kuzmanović-Jovanović, Ana (2013). *Jezik i rod. Diskurzivna konstrukcija rodne ideologije*. Beograd: Čigoja štampa.
28. Milinkov, Smiljana; Sedlarević, Maja (2018). „Upotreba maternjeg i rodno osetljivog jezika u profesijama“, u: Zaharijević, Adrijana i Katarina Lončarević (ur.) (2018). *Feministička teorija za sve. Zbornik radova sa konferencije „Neko je rekao feminizam?*

Feministička teorija u Srbiji danas“. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Fakultet političkih nauka 417-435

29. *Prirucnik za novinare i novinarke*, 2004, Beograd, Labris
30. Savić, Svenka (1981). „Jezik i pol: termini za označavanje zanimanja koje vrše žene na fakultetu“, referat na: VIII kongresa psihologa SFRJ: sekcija: polne razlike, Zagreb, maj 1981.
31. Savić, Svenka (1984a). „Pragmatički aspekti roda nomina agentis u srpskohrvatskom /hrvatskosrpskom jeziku“, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 13/1, Beograd, 247-258.
32. Savić, Svenka (1984b). „Principi stvaranja neologizama u srpskohrvatskom jeziku“. U: Jerković, Jovan (ur.) (1984). *Leksikografija i leksikologija – zbornik radova*. Novi Sad, Beograd: Matica srpska, 161-170.
33. Savić, Svenka (1985). “Pragmatic aspects of the gender of occupational terms in Serbo-Croatian”, Arbeitspapier, Slavisk Institut, Aarhus University, 1, 1-17.
34. Savić, Svenka (1988). „Kako pisati zanimanja i titule žena“, predavanje održano u Sekciji zaledtore Društva za srpskohrvatski jezik i književnost Vojvodine, Novi Sad, april 1988.
35. Savić, Svenka (1989a). “Language and sex. Evidence from Serbo-Croatian”, *European Journal for Semiotic Studies*, Wien, 1/3, 535-555.
36. Savić, Svenka (1995a). „Jezik i pol (I): istraživanja u svetu“, *Ženske studije*, br. 1, Beograd, 150-169.
37. Savić, Svenka (1995b). „Jezik i pol (II): istraživanja kod nas“, *Ženske studije*, br. 2/3, Beograd, 228-244.
38. Savić, Svenka (1995c). „Jedan primer (ne)vidljivosti žena u udžbeniku“, *Feminističke sveske*, 3-4, Beograd, 223-226.
39. Savić, Svenka (1995d). “Another example of (Non)Visibility of Women in a Textbook“. In: K. Sornig; D.W. Halwachs; Ch. Penzinger; G. Ambrosch (Hrsg.) (1995). *Linguistics with a Human Face: Festschrift für Norman Denison zur 70 Geburtstag*, Grazer Linguistische Monographien 10, Graz, 359–364.
40. Savić, Svenka (1995e). „Plan i program kursa *Jezik i pol*“, *Feminističke sveske*, br. 3/4, 216–220.
41. Savić, Svenka (1996). „Another Example of (Non)Visibility of Women in a Textbook“, *Zeitschrift für Balkanologie*, Jg. 32, h. 2, 227–232.
42. Savić, Svenka (1998a). „Kultura – pol – jezik“, *Feminističke sveske*, br. 11/12, 113–130.
43. Savić, Svenka (1998b). „Žena sakrivena jezikom medija: Kodeks neseksističke upotrebe jezika“, *Ženske studije*, br. 10, 89–132.
44. Savić, Svenka (2001). „Ideologija jezikoslovne elite“. U: Blagojević, Marina (ur.) (2005). *Mapiranje mizoginije u Srbiji: diskursi i prakse (II tom)*. Beograd: AŽIN, str. 97-102.
45. Savić, Svenka (2002a). „Ideologija jezikoslovne elite“, *Lipar*, god. 3, br. 10, 7–9.
46. Savić, Svenka (2002b). „Jezikoslovci srpskog jezika udruženo podgrejavaju seksizam“, *ŽINEC*, br. 3, 18–20.

47. Savić, Svenka (2002c). „Seksizam u jeziku – politika omalovažavanja“. U: Blagojević, Marina(ur.) (2002). *Mapiranje mizoginije u Srbiji: diskursi i prakse*. Beograd: Asocijacija za žensku inicijativu, 65-86.
48. Savić, Svenka (2002d). „Zašto treba pisati u ženskom rodu titule i zanimanja žena?“, *Žene na delu /informator/*. Beograd, 8-9.
49. Savić, Svenka (2004a). *Žena sakrivena jezikom medija: kodeks neseksističke upotrebe jezika*. Novi Sad: Futura publikacije.
50. Savić, Svenka (2004b). „Jezik i rod: politički korektan govor s fokusom na seksizam u udžbenicima osnovne i srednje škole“. U: Paseka, Angelika (2004) (ur.). *Gender perspektiva u nastavi: mogućnosti i poticaji*. Sarajevo: Fondacija Heinrich Boll, Regionalni ured Sarajevo: Kulturkontakt Austrija, 60-68.
51. Savić, Svenka (2005). „Ideologija jezikoslovne elite“. U: Blagojević, Marina (ur.) (2005). *Mapiranje mizoginije u Srbiji: diskursi i prakse. Tom 2*. Beograd: Asocijacija za žensku inicijativu, 97–102.
52. Savić, Svenka (2006a). „Rodna perspektiva jezika: predlog za standardizaciju“. U: Drobnjak, Nada (ur.) (2006). *On je rekla: upotreba rodno senzitivnog jezika*. Podgorica: Kancelarijaza ravnopravnost polova Vlade Republike Crne Gore, 72 – 87.
53. Savić, Svenka (2006b). „Žena sakrivena jezikom medija: Kodeks neseksističke upotrebe jezika“, *Feminoskop medija: žene u medijima, žene o medijima, mediji o ženama, žene o ženama u medijima* [priredio Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA]. Kotor: Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA, 43–70.
54. Savić, Svenka (2008). „Terminologija vezana za trgovinu ženama“. U: Ivana Radović i sar. (ur.). *Trgovina ljudima: priručnik za novinare*. Beograd : ASTRA, 137-142.
- 55. Savić, Svenka et al. (2009a). *Rod i jezik*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja i Futurapublikacije.**
56. Savić, Svenka (2009b). „Uputstva za standardizaciju rodno osetljivog jezika“, *Njegoševi dani, međunarodni skup, Cetinje, 27–29. jun 2008*. Nikšić: Filozofski fakultet, 301–320.
57. Savić, Svenka (2010). „Nesporazumi o rodno osetljivom jeziku u Srbiji: teorije i praksa“, u: *Okrugli sto na temu rodno osetljivih politika*, Jelena Filipović i dr (ur.). Beograd: Program Ujedinjenih nacija za razvoj, Sektor za inkluzivni razvoj, 125–133.
58. Savić, Svenka (2011a). „Jezik: diskriminacija, stereotipi, predrasude“, u: *Čitanka: od A do Š o lezbejskim i gej ljudskim pravima*, Dragana Vučković et al. uredila Ljiljana Živković. Beograd: Labris, 88–92.
59. Savić, Svenka (2011b). „Suggestions for Using Gender Sensitive Language in the Armed Forces: Women and Military Ranks“, *Western Balkans Security Observer* (Beograd). 6 (19), 46–57.
60. Savić, Svenka (2011c). „Predlog za upotrebu rodno osetljivog jezika u vojsci: činovi žena“, *Bezbednost Zapadnog Balkana* (Beograd), 6 (19), 45–56.
61. Savić, Svenka; Konstantinović Vilić, Slobodanka; Petrušić, Nataša (2006). „Jezik zakona – karakteristike i rodna perspektiva“, *Pravo i jezik*. Zbornik referata sa naučnog skupa održanog 4. maja 2006. Kragujevac: Pravni fakultet, 55–63.

62. Savić, Svenka; Stevanović, Marjana (2019). *Vodič za upotrebu rodno osetljivog jezika u javnoj upravi u Srbiji*. Beograd: Misija OEBS-a u Srbiji.
63. Stevanović, Marjana (2017). *Kontroverze standardizacije rodno osetljivog srpskog jezika*, odbranjen master rad, Centar za rodne studije, ACIMSI, Univerzitet u Novom Sadu.
64. Stevanović, Marjana (2019). „Rodno osetljiv jezik u medijskoj praksi u Srbiji“, *Filolog - Časopis za jezik, književnost i kulturu*, X (19), 64-81.
65. Stošić, Ivana (2016). *Vodič za promociju i prihvatanje rodno-senzitivnog jezika u Srbiji, Kosovu i Albaniji*. Vranje: Romski centar za demokratiju.
66. Tir Borlja, Marija (2016). *Analiza diskursa razgovora u sudu: sudija – (op)tuženi*, odbranjena doktorska disertacija. Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za srpski jezik i lingvistiku.
67. Trifković Tucakov, Olga (2014). *Diskurs analiza razgovora lekara sa pacijentima*, odbranjen magisterski rad. Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za srpski jezik i lingvistiku.
68. Zaštitnik građana. 2010. „Uputstva za standardizovani nediskriminatorski govor i ponašanje“, <http://gsa.org.rs/wp-content/uploads/2012/08/Zastitnik-gradjana-Uputstva-za-standardizovan-nediskriminativan-govor-i-ponasanje.pdf>
69. <http://www.e-jednakost.org.rs/kurs/kurs/recnik/recnik.html#5a>
70. <https://www.dnevnik.rs/drustvo/rodno-osetliv-jezik-u-nastavi-promucurnost-kraca-od-sukne-13-09-2020>

CRNA GORA

1. Drobnjak, Nada (ur.) (2006). *On je rekla: upotreba rodno senzitivnog jezika*. Podgorica: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Crne Gore.
2. Miljušković, Sanja (2013). *Registar zanimanja, zvanja i titula žena. Prilog upotrebi rodno osjetljivog jezika u sferi javne komunikacije*. Podgorica: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Odeljenje za poslove ravnopravnosti.

BIH

1. Čaušević, Jasmina; Zlotrg, Sandra (2011). *Načini za prevladavanje diskriminacije u jeziku u obrazovanju, medijima i pravnim dokumentima*. Sarajevo: Udruženje za jezik i kulturu „Lingvisti“ i Centar za interdisciplinarne postdiplomske studije Univerziteta u Sarajevu.
2. Katnić-Bakaršić, Marina (2004). „Jezik i (de)konstrukcija roda“, u: *Izazovi feminizma*, Babić-Avdispahić, Jasminka; Bakšić-Mufić, Jasna; Katnić-Bakaršić, Marina i Nirman Moranjak-Bamburać, sv. 26. Sarajevo: Forum Bosnae, 69-116.
3. Lučka, Dejan; Todorović, Dragan; Lemanjić Nataša (2018). *Mizoginija u BiH. Analiza određenih slučajeva mizoginije i seksizma i rekacija javnosti na njih u periodu od 2013. do 2018. godine*. Banja Luka: Fondacija Fridrik Ebert Bosna i Hercegovina i Banjalučki centar za ljudska prava.
4. Milinović, Jelena; Savić, Svenka (2011). *Misterije rodne ravnopravnosti ... i još ponešto*. Banja Luka: Helsinski parlament građana Banja Luka.

5. Tafro-Sefić, Lejla (ur.). (2014). *Upotreba rodno osjetljivog jezika u Parlamentarnoj skupštini BiH*. Sarajevo: Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
6. Zlotrg, Sandra (2016). *Rod i upotreba jezika u žargonu*, magistarski rad. Sarajevo: Filozofski fakultet.
7. Zlotrg, Sandra (2019). „Rodno osjetljiva upotreba jezika“, u: *Rodna ravnopravnost: Teorija, pravo, politike. Uvod u rodne studije za studentice i studente društvenih nauka u BiH*, Gavrić, Saša; Ždralović, Amila (prir.). Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar Univerzitet u Sarajevu - Pravni fakultet.

Prevodi sa engleskog

8. JASS (2013). *Feministički rječnik* [Feminist movement builders' dictionary]. Sarajevo: Fondacija CURE.

HRVATSKA

1. Bertoša, Mislava (2001). „Feminizam u lingvistici – lingvistika u feminizmu: odabrane teme“, *Suvremena lingvistika*, 51-52, 283–286.
2. Bertoša, Mislava (2006). „O jezičnoj transgresiji spolne/rodne binarnosti i lingvistici: sasvim površna razmišljanja“, u: Jelena Poštić, Amir Hodžić (ur.), *Transgresija roda: spolna/rodna ravnopravnost znači više od binarnosti*, zbornik konferencijskih radova, Zagreb: Ženska soba – Centar za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost, CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, 223–235.
3. Bertoša, Mislava; i Pišković, Tatjana (2018). „Uvodnik: o rodu, jeziku i rodolektologiji“, *Suvremena lingvistika*, 44(86), str. V-VIII. <https://doi.org/10.22210/suvlin.2018.086.01>
4. Borić, Rada (1998). Ženski identitet u jeziku. *TREĆA: časopis Centra za ženske studije*, 1(1), 37–44.
5. Borić, Rada (2004a). „Nejednakost u jeziku. Više od stereotipa“. U: Barada, Valerija; Željka Jelavić (ur.) (2004). *Uostalom, diskriminaciju treba dokinuti. Priručnik za analizu rodnih stereotipa*. Zagreb: Centar za Ženske studije, 17-30.
6. Borić, Rada (2004b). “Use of Sex/Gender in the Croatian Language”. In: Braidotti, Rosi; Edyta Just; Mensink, Marlise (eds.) (2014). *The Making of European Women's Studies*, Vol. V, Utrecht, 86-89.
7. Borić, Rada (ur.) (2007). *Pojmovnik rodne terminologije prema standardima Europske unije*. Zagreb: Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH.
8. Borić, Rada (2010). „Rod kao glagol ili o jeziku i rodnim identitetima“, u: *Privilegiranje rubova. Intervencije i prilozi feminističkoj epistemologiji*, Čakardić, Ankica (prir.). Zagreb: Centar za ženske studije, 91-110.
9. Glovacki-Bernardi, Zrinjka (2008). *Kad student zatrudni... Rasprava o rodnoj perspektivi u jeziku*. Zagreb: Alfa.
10. Pajnić Sanja (2014). „Sara Mills (2012). Gender Matters: Feminist Linguistic Analysis“. Sheffield: Equinox, 279 str. ISBN 978-1-84553-496-7.“ *Jezikoslovje*, 2-3, 403–407.<https://hrcak.srce.hr/131373>

11. Pinter Kornelija (2011). „Spol/rod između teorije uljudnosti i feminističke lingvistike“, *Nova Croatica: časopis za hrvatski jezik, književnost i kulturu*, V/5, 385–400.
12. Pišković Tatjana (2007). „Dramski diskurs između pragmalingvistike i feminističke lingvistike“, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje*, 33, 325–341.
13. Pišković Tatjana (2014). „Feministički otpor rodnoj asimetriji u jeziku i jezikoslovju“, u: Tatjana Pišković, Tvrko Vuković (ur.), *Zbornik radova 42. seminara Zagrebačke slavističke škole*. Zagreb: Zagrebačka slavistička škola, 145–168.

SLOVENIJA

1. Hofman, Ana (ur.) (2017). *Znanost (brez) mladih. Zgodnje stopnje znanstvene kariere v Sloveniji skozi perspektivo spola*. Ljubljana: Inštitut za kulturne in spominske študije.
2. Popič, Danjan; Gorjanc, Vojko (2018). “Challenges of adopting gender-inclusive language in Slovene”, *Suvremena lingvistika*, 44 (86), 329–350.